

Primorsko-goranska županija

Priroda

JAVNA USTANOVА
za upravljanje zaštićenim
djelovima prirode

Grivica 4, 51000 Rijeka
tel.: 00385/51/352-400; fax: 00385/51/352-401
e-mail: info@ju-priroda.hr; www.ju-priroda.hr

HR NEKOLIKO ZANIMLJIVIH ČINJENICA O ŠUMI DUNDO

Na šumovitom poluotoku Kalifront koji se proteže na jugozapadnom dijelu otoka Raba, smještena je od nadmorske visine oko 80 metara do morske obale u uvali Kristofor, iznimna prirodna vrijednost otoka Raba - šuma Dundo ili Dundovo, kako je nazivaju Rabljani.

Ona ima zanimljivu i bogatu šumarsku i zaštitarsku prošlost i često se, ne bez razloga, spominje kao jedna od najlepših i najočuvanijih šuma hrasta crnike na Sredozemlju. Danas je najviše starih crnikinjih stabala očuvano oko lugarnice pa se na ovom mjestu može dočarati kako je ranije izgledala ova sredozemna šuma. Nažalost, najgušći sklopoli starih stabala posjećeni su iza Drugog svjetskog rata.

Šuma Dundo najprije je bila u crvenom vlasništvu, a kasnije u državnom, ali je još zarana prepoznata njena vrijednost u turističkom razvoju otoka. Već je nakon Prvoga svjetskog rata smatrana »prirodnim parkom«. Nakon Drugoga svjetskog rata zaštićena je kao »prirodna vrijednost«, da bi 1963. Sabor Narodne Republike Hrvatske donio Zakon o proglašenju šume Dundo upravljenim prirodnim rezervatom. Prema sadašnjoj kategorizaciji zaštićenih dijelova prirode pripada kategoriji posebnih rezervata šumske vegetacije.

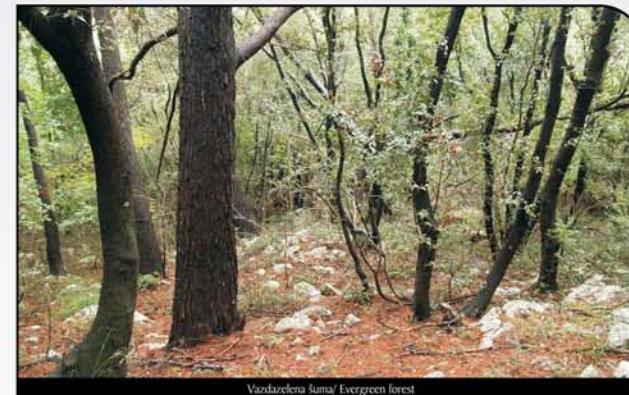
GB SOME INTERESTING FACTS ABOUT DUNDO FOREST

Dundo Forest, Rab island's exceptional natural attraction, locally known also as Dundovo, is located on the wooded peninsula of Kalifront in the south-western part of the island where it descends from an altitude of approximately 80 metres down to the coast at Kristofor cove.

It has a rich and intriguing history in relation to forestry and conservation, and has,

Vapneničke stijene u šumi/ Limestone rocks in the forest

Vazdzelena šuma/ Evergreen forest

Ne oštećujte opremu zaštićenog područja, ona služi za vašu informaciju i rekreaciju. Koristite označene staze kako bi sačuvali osjetljive biljne i životinjske vrste. Sačuvajmo prirodu zaštićenog područja i poštujmo propise koji je stile. Služba nadzora zadužena je za red u zaštićenom području. Do not damage any property of the protected area, it serves for your information and recreation. Use only marked hiking trails to protect fragile plant and animal species. Help preserve nature in the protected area by respecting the relevant regulations. The ranger service is in charge of maintaining order in the protected area.

NEDOPUŠTENE AKTIVNOSTI / PROHIBITED ACTIVITIES

1. Kampirati / Camping
2. Paliti vatru / Lighting open fires
3. Off-road i vožnja izvan javnih prometnica / Driving off-road
4. Bacati otpad / Disposing of waste
5. Uništavati biljke i gline / Interfering with plants or fungi
6. Ometati životinje / Disturbing animals
7. Oštećivati geološku baštinu / Damaging geological heritage
8. Parkirati ležan označenih područja / Parking outside marked areas prohibited.

ŠUMA/ FOREST DUNDO

Premužićeva staza/ Premužić Trail

Mirta/ Common myrtle (Myrtus communis)

POSEBNI REZERVAT ŠUMSKE VEGETACIJE

VAŽNO UPOZORENJE: Posebni rezervati su područja visokog stupnja zaštite prirode, odmah iza strogih rezervata i nacionalnih parkova (prva kategorija zaštite prema IUCN-ovoj kategorizaciji zaštićenih područja prirode). Stoga smo u posebnom rezervatu dužni pažljivo se odnositi prema svakolikom životu svijetu šumskog ekosustava (biljkama, životinjama i glijicama), kao i neživoj prirodi, koju ne smijemo oštećivati, uništavati ili onečišćavati. Grana koja je pala na tlo, ili izvaljeno deblo, u pravilu se puštaju onako kako su pali dok se ne rastvore u humus i ne posluže drugim organizmima za rast i razvitak. Dozvoljeni su samo zahvati koji služe sprječavanju požara ili održavanju i poboljšavanju uvjeta važnih za očuvanje svojstava zbog kojih je rezervat proglašen. Prolazeći kroz rezervat imajmo na umu da prirodne vrednote rezervata moraju ostati očuvane i za generacije koje dolaze!

FOREST VEGETATION SPECIAL RESERVE

IMPORTANT NOTICE: Special reserves are areas with a high nature protection regime, coming right after strict reserves and national parks (the first protection category in the IUCN-categorisation of protected nature areas). Therefore, in a special reserve all plants, animals and fungi in the forest ecosystem must be treated with due respect. This also applies to the non-living nature, which must not be damaged, destroyed or polluted in any way. As a rule, branches that have fallen to the ground or uprooted tree trunks should be left as they are to decay into humus and help other organisms to grow and develop. Only allowed are interventions aimed at preventing fires or maintaining and improving the conditions essential for the preservation of those features that have given the area its special reserve status. Please respect the natural beauty of the reserve so that visitors coming here after you can also enjoy it!

Priroda
JAVNA
USTANOVА
PUBLIC
INSTITUTION

»Priroda« je županijska javna ustanova čija je osnovna djelatnost zaštita, održavanje i promicanje zaštićenih područja. Kada primijetite da je narušena prirodna vrijednost zaštićenog područja molimo nazovite Službu nadzora Ustanove na broj 00385-91-1352-400, a u slučaju nezgodne nazovite 112.

Priroda (the Croatian word for Nature) is the County's public institution whose main function is to protect, maintain and promote protected areas. If you notice that somebody is devastating natural resources please contact our Ranger service at 00385-91-1352-400. In case of an accident please contact 112.

Primorsko-goranska županija

Priroda

JAVNA USTANOVА
za upravljanje zaštićenim
dijelovima prirode

Grivica 4, 51000 Rijeka
tel.: 00385/51/352-400; fax: 00385/51/352401
e-mail: info@ju-priroda.hr; www.ju-priroda.hr

Bogomilka na grančici mirta/ Praying mantis hanging from a myrtle twig

HR GODINA PROGLAŠENJA: 1949.
NADMORSKA VISINA: 0 – 80 m

FLORA: hrast crnika (*Quercus ilex*), crni jasen (*Fraxinus ornus*), zelenika (*Phillyrea latifolia*), veliki vrijes (*Erica arborea*), tržlja (*Pistacia lentiscus*), planika (*Arbutus unedo*), mirta (*Myrtus communis*), lemprika (*Viburnum tinus*), primorska ciklama (*Cyclamen repandum*), trava jesenska šašika (*Sesleria autumnalis*); povijuše – tetivka (*Smilax aspera*), vazdazeleni ruža (*Rosa semperflorens*), šparoga (*Asparagus acutifolius*), bljušt (*Tamus communis*); glijive – zavodnica (*Omphalotus olearius*), lisicu (*Cantharellus cibarius* var.), krasnice i mlječnice (*Russulaceae*), vrganjekve (*Boletaceae*) i dr.

FAUNA: čuk (*Athene noctua*), šumski miš (*Apodemus flavicollis*), kornjaši trčci (*Carabus sp.*)

VEGETACIJA: vazdazelena Šuma hrasta crnike i crnog jasena (*Orno-Quercetum ilicis*) s dobro razvijenim slojem grmlja i povijuša.

OSNOVNE VRJEDNOSTI: jedna od najljepše očuvanih autohtonih šuma hrasta crnike na Jadranu, a možda i na čitavom Sredozemlju. Bujnom šumom pokriveni poluotok Klafront potpuni je krajobrazni kontrast ogoljenim te do bijele vapnenačke podloge ispranim i burom šibanim predjelima brda Kamenjak i sjeveroistočne obale otoka Raba.

POSEBNE ZANIMLJIVOSTI: Premužićeva staza*, poučne geološke točke uz geostazu, stara stabla hrasta medunca (*Quercus pubescens*) na dubokim tlima nedaleko lugarnice, rijetke vrste orhideja na šumskim travnatim čistinama.

*Ante Premužić (1889. - 1973.) Šumarski stručnjak, izvrstan poznavatelj prilika krških područja, projektirao i izveo nekoliko staza na otoku Rabu, kao i poznatu turističku »Premužićeva staza« na Velebitu.

GB YEAR OF PROCLAMATION: 1949.
ALTITUDE: 0 – 80 m

FLORA: Flora: holm oak (*Quercus ilex*), manna ash (*Fraxinus ornus*), phillyrea (*Phillyrea latifolia*), tree heath (*Erica arborea*), mastic (*Pistacia lentiscus*), strawberry tree (*Arbutus*

Ne oštećujte opremu zaštićenog područja, ona služi za vašu informaciju i rekreaciju. Koristite označene staze kako bi sačuvali osjetljive biljne i životinjske vrste. Sačuvajmo prirodu zaštićenog područja i poštujmo propise koji je stile. Služba nadzora zadužena je za red u zaštićenom području.

Do not damage any property of the protected area, it serves for your information and recreation. Use only marked hiking trails to protect fragile plant and animal species. Help preserve nature in the protected area by respecting the relevant regulations. The ranger service is in charge of maintaining order in the protected area.

NEDOPUŠTENE AKTIVNOSTI / PROHIBITED ACTIVITIES

ŠUMA/ FOREST DUNDO

HR JESTE LI ZNALI?

- Da Šuma Dundo ima vjerojatno najdužu tradiciju nastojanja oko zaštite i očuvanja šuma na (danas uglavnom ogoljelim) jadranskim otocima.
- Da je to šumski objekt na kome već dugo uče generacije šumara i prirodoslovaca. Možemo se nadati da će ljubitelji prirode moći uživati u tom ikonskom svjetu sredozemnih šuma još dugi niz godina, a Šuma Dundo samo dobivati na vrijednosti.
- Da su crnike (*Quercus ilex*) s promjerom stabala u prsnjoj visini do jedan metar, opseg tri metra i visine 15-20 metara u Šumi Dundo izgradivale gусте sklopove do Drugog svjetskog rata kada su posjećena najljepša stabla stara 150-200 godina. Šuma Dundo je poneko staro stablo sačuvalo samo logarunke.
- Da je u pojedina godišnja doba zanimljivo posjetiti Šumu Dundo u smiraj dana kad u njoj vlada potpuni mir. Tada se mogu zamijetiti različiti tihu, »nepoznati« i posjetitelju nenaviklom na eumediterransku šumu »neobični« šumovi i zvukovi, od kojih možemo odmah razaznati glasanje čuka (*Athene noctua*).
- Da u Šumi Dundo živi bogat svijet glijiva od kojih su mnoge sredozemnog afriteta, kao što je zanimljiva jarkonarančasta glijiva zavodnica (*Omphalotus olearius*), čija plodista svjetluju u mraku.
- Da kroz Šumu prolazi atraktivna »Premužićeva staza« koju je projektirao Ante Premužić (1889. - 1973.). Taj vrstan šumarski stručnjak i poznavatelj prilika krških područja projektirao je i izveo nekoliko pješačkih staza na otoku Rabu, ali i poznatu turističku »Premužićevu stazu« na Velebitu.

Planika/ Strawberry tree (*Arbutus unedo*)

GB DID YOU KNOW?

- Dundo Forest has probably the longest tradition of forest protection and preservation on the Adriatic islands - islands that are today mainly barren.
- Dundo Forest has long served as a training area for many generations of foresters and naturalists. We hope it will become even more important in the future, and that nature lovers will continue to enjoy the primordial beauty of this Mediterranean forest for many more years to come.
- Holm oak trees (*Quercus ilex*) as high as 15-20 metres, with trunks one metre in diameter at chest level, and three metres in circumference, grew densely here until World War II, when the most beautiful trees, aged between 150 and 200 years old, were cut down. Today, a few of the old trees still grow around the forester's hut.
- In some seasons, the best time to visit Dundo Forest is at dusk when it is particularly quiet. That's the time we can notice various faint, »unknown« and - to visitors unaccustomed to the eumediterranean forest - odd noises and sounds, among which the hooting of the little owl (*Athene noctua*) can easily be recognised.
- Dundo Forest is abundant in fungi, many of them Mediterranean species, such as the interesting, bright orange jack o'lantern mushroom (*Omphalotus olearius*) whose gills glow in the dark.
- A part of the attractive Premužić Trail passes through Dundo Forest. The trail was designed by Ante Premužić (1889 - 1973), a forestry expert, who had an exceptional knowledge of karst regions. He designed and laid down several trails on the island of Rab, as well as the famous Premužić Trail for tourists on Velebit.

Zavodnica/ Jack o'lantern mushroom (*Omphalotus olearius*)Crnica/ Holm Oak (*Quercus ilex*)

Priroda
JAVNA USTANOVА
PUBLIC INSTITUTION

»Priroda« je županijska javna ustanova čija je osnovna djelatnost zaštita, održavanje i promicanje zaštićenih područja. Kada primijetite da je narušena priroda vrijednost zaštićenog područja molimo nazovite Službu nadzora Ustanove na broj 00385-91-1352-400, a u slučaju nezgode nazovite 112.

Priroda (the Croatian word for Nature) is the County's public institution whose main function is to protect, maintain and promote protected areas. If you notice that somebody is devastating natural resources please contact our Ranger service at 00385-91-1352-400. In case of an accident please contact 112.

Primorsko-goranska županija

Priroda

JAVNA USTANOVА
za upravljanje zaštićenim
dijelovima prirode

Grivica 4, 51000 Rijeka
tel.: 00385/51/352-400; fax: 00385/51/352401
e-mail: info@ju-priroda.hr; www.ju-priroda.hr

HR GODINA PROGLAŠENJA: 1949.
NADMORSKA VISINA: 0 – 80 m

FLORA: hrast crnka (*Quercus ilex*), crni jasen (*Fraxinus ornus*), zelenika (*Phillyrea latifolia*), veliki vriješ (*Erica arborea*), tršlja (*Pistacia lentiscus*), planika (*Arbutus unedo*), mirta (*Myrtus communis*), lemprika (*Viburnum tinus*), primorska ciklama (*Cyclamen repandum*), trava jesenska Šašika (*Sesleria autumnalis*); povijuše - tetivka (*Smilax aspera*), vazdazelena ruža (*Rosa sempervirens*), šparoga (*Asparagus acutifolius*), bljušt (*Tamus communis*); glijive - zavodnica (*Omphalotus olearius*), lisičica (*Cantharellus cibarius var.*), krasnice i mlječnice (*Russulaceae*), vrganjevke (*Boletaceae*) i dr.

FAUNA: čuk (*Athene noctua*), šumski miš (*Apodemus flavicollis*), kornjaši trčci (*Carabus sp.*)

VEGETACIJA: vazdazelena šuma hrasta crnike i crnog jasena (*Orno-Quercetum ilicis*) s dobro razvijenim slojem grmlja i povijuša.

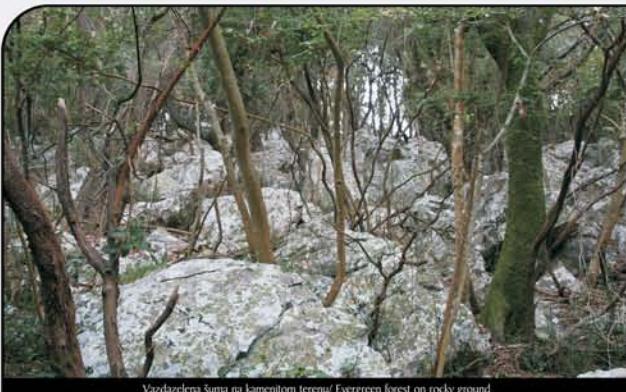
OSNOVNE VRJEDNOSTI: jedna od najlepše očuvanih autohtonih šuma hrasta crnike na Jadranu, a možda i na čitavom Sredozemlju. Bujnom šumom pokriveni poluotok Klafront potpuni je krajobrazni kontrast ogoljenim te do bijele vapnenacke podloge ispranim i burom šibanim predjelima brda Kamenjak i sjeveroistočne obale otoka Raba.

POSEBNE ZANIMLJIVOSTI: Premužićeva staza*, poučne geološke točke uz geostazu, stara stabla hrasta medunca (*Quercus pubescens*) na dubokim tlima nedaleko lugarnice, rijetke vrste orhideja na šumskim travnatim čistinama.

*Ante Premužić (1889. - 1973.) Šumarski stručnjak, izvrstan poznavatelj prilika krških područja, projektiraо i izveo nekoliko staza na otoku Rabu, kao i poznati turističku »Premužićevu stazu« na Velebitu.

GB YEAR OF PROCLAMATION: 1949.
ALTITUDE: 0 – 80 m

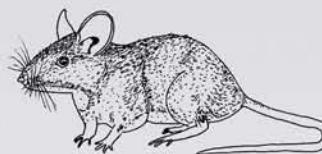
FLORA: Flora: holm oak (*Quercus ilex*), manna ash (*Fraxinus ornus*), phillyrea (*Phillyrea latifolia*), tree heath (*Erica arborea*), mastic (*Pistacia lentiscus*), strawberry tree (*Arbutus*

Vazdazelena šuma na kamenitom terenu/ Evergreen forest on rocky ground

Obnova crnke iz parja/ Holm oak growing from a stump

Šumski miš/ Yellow-necked mouse (*Apodemus flavicollis*)

unedo), common myrtle (*Myrtus communis*), laurustinus (*Viburnum tinus*), hardy cyclamen (*Cyclamen repandum*), autumn moor grass (*Sesleria autumnalis*); climbing plants - common smilax/prickly ivy (*Smilax aspera*), evergreen rose (*Rosa sempervirens*), asparagus (*Asparagus acutifolius*), black bryony (*Tamus communis*); mushrooms - jack o'lantern mushroom (*Omphalotus olearius*), chanterelle (*Cantharellus cibarius var.*), russula-britlegills and lactarius-milk caps (*Russulaceae*), boletes (*Boletaceae*), etc.

FAUNA: little owl (*Athene noctua*), yellow-necked mouse (*Apodemus flavicollis*), ground beetles (*Carabus sp.*)

VEGETATION: evergreen forest of holm oak and manna ash (*Orno-Quercetum ilicis*) with a well-developed layer of shrubs and climbing plants

BASIC FEATURES: Dundo is one of the most beautifully preserved indigenous holm oak forests on the Adriatic, maybe even in the whole Mediterranean area. The lush forest landscape of the Kalifront peninsula contrasts strongly with the barren landscape of the hill of Kamenjak and the north-eastern coast of Rab island, which has been eroded down to the white limestone bedrock and exposed to the strong bura wind.

SPECIAL SITES OF INTEREST: Special features: Premužić Trail*, educational geological points along the geo-trail, old downy oak trees (*Quercus pubescens*) in deep soils near the forester's hut, rare species of orchids in grassy forest clearings.

*Ante Premužić (1889 - 1973) a forestry expert, who had an exceptional knowledge of karst regions, designed and laid down several trails on the island of Rab, as well as the famous »Premužić Trail« for tourists on Velebit.

KATEGORIJA ZAŠTITE:

Posebni rezervat šumske vegetacije

POVRŠINA: 106 ha

POLOŽAJ: na poluotoku Kalifront, otok Rab

CATEGORY OF PROTECTION:

Forest Vegetation Special Reserve

AREA: 106 ha

LOCATION: on the peninsula of Kalifront, island of Rab

NEDOPUŠTENE AKTIVNOSTI / PROHIBITED ACTIVITIES

1. Kampirati / Camping
2. Paliti vatru / Lighting open fires
3. Off-road i vožnja izvan javnih prometница / Driving off-road
4. Bacati otpad / Disposing of waste
5. Uništavati bilje i glijive / Interfering with plants or fungi
6. Ometati životinje / Disturbing animals
7. Otečevati geološku baštinu / Disturbing geological heritage
8. Parkirati ležan označenih područja / Parking outside marked areas prohibited.

Ne oštećujte opremu zaštićenog područja, ona služi za vašu informaciju i rekreaciju. Koristite označene staze kako bi sačuvali osjetljive biljne i životinjske vrste. Sačuvajmo prirodu zaštićenog područja i poštujmo propise koji je stile. Služba nadzora zadužena je za red u zaštićenom području.

Do not damage any property of the protected area, it serves for your information and recreation. Use only marked hiking trails to protect fragile plant and animal species. Help preserve nature in the protected area by respecting the relevant regulations. The ranger service is in charge of maintaining order in the protected area.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA - Grad Rab/ COUNTY OF PRIMORJE AND GORSKI KOTAR - Town of Rab

ŠUMA/ FOREST DUNDO

POSEBNI REZERVAT ŠUMSKE VEGETACIJE

VAŽNO UPOZORENJE: Posebni rezervati su područja visokog stupnja zaštite prirode, odmah iza strogih rezervata i nacionalnih parkova (prva kategorija zaštite po IUCN-ovoj kategorizaciji zaštićenih područja prirode). Stoga smo u posebnom rezervatu duži pažljivo se odnositi prema svekolikom životu svijetu šumskog ekosustava (biljkama, životinjama i glijivama), kao i neživoj prirodi, koju ne smijemo oštećivati, uništavati ili onečišćavati. Grana koja je pala na tlo, ili izvaljeno deblo, u pravilu se pušta onako kako su pali dok se ne rastvore u humus i ne posluže drugim organizmima za rast i razvitak. Dozvoljeni su samo zahvati koji služe sprječavanju požara ili održavanju i poboljšavanju uvjeta važnih za očuvanje svojstava zbog kojih je rezervat proglašen. Prolazeći kroz rezervat imajmo na umu da prirodne vrednote rezervata moraju ostati očuvane i za generacije koje dolaze!

FOREST VEGETATION SPECIAL RESERVE

IMPORTANT NOTICE: Special reserves are areas with a high nature protection regime, coming right after strict reserves and national parks (the first protection category in the IUCN-categorisation of protected nature areas). Therefore, in a special reserve all plants, animals and fungi in the forest ecosystem must be treated with due respect. This also applies to the non-living nature, which must not be damaged, destroyed or polluted in any way. As a rule, branches that have fallen to the ground or uprooted tree trunks should be left as they are to decay into humus and help other organisms to grow and develop. Only allowed are interventions aimed at preventing fires or maintaining and improving the conditions essential for the preservation of those features that have given the area its special reserve status. Please respect the natural beauty of the reserve so that visitors coming here after you can also enjoy it!

Kukavica/ Rare tongue-orchid (*Serapias sp.*)Tršlj/ Mastic tree (*Pistacia lentiscus*)

Priroda
JAVNA USTANOVА
PUBLIC INSTITUTION

za izdavač/ kir publisher: S. Štib; tekst i fotografije/ text & photos: M. Randić, G. Pavlović; prijevod/ translation: Adverbum d.o.o.; oblikovanje/ design: M. Stipanović; isetak/ print: Leš, Gerovo, Rijeka, 2008.

Priroda (the Croatian word for Nature) is the County's public institution whose main function is to protect, maintain and promote protected areas. If you notice that somebody is devastating natural resources please contact our Ranger service at 00385-91-1352-400. In case of an accident please contact 112.